НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра публічного управління і проектного менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ННІМП ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»
10 вересня 2020 року, протокол № 7
Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»

_____ О. В. Алейнікова

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

(шифр за ОНП – ВК вибіркова дисципліна)

(дисципліна вільного вибору здобувачів вищої освіти)

Рівень вищої освіти:
- другий (магістерський)
- третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: без обмежень
Спеціальність: без обмежень
Освітньо-наукова програма: без обмежень

Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «**Управління інноваціями**» дисципліна вільного вибору здобувачів вищої освіти складена відповідно до навчальних планів освітньо-наукових / освітньо-професійних програм Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Автор-укладач робочої програми

Н. Г. Діденко, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту

О. В. Алейнікова, д.держ.упр., професор, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
публічного управління і проектного менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 01 від 09 вересня 2020 р.)

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 7 від 10 вересня 2020 р.)

©Діденко Н.Г., Алейнікова О. В, 2020 р.
© ДЗВО «УМО», 2020 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><th>Найменування показників</th><th>Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь</th><th>Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Кількість кредитів відповідно до ECTS –3</td><td rowspan="4">Галузь знань:
без обмежень

Спеціальність:
без обмежень

Освітньо-наукова програма:
без обмежень</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Навчальна дисципліна вільного вибору здобувачів вищої освіти</td></tr>
<tr><td>Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>2</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Загальна кількість годин – 90</td><td rowspan="9">Рівень вищої освіти:
• другий (магістерський)
• третій (освітньо-науковий)</td><td>Семестр</td></tr>
<tr><td>3</td></tr>
<tr><td>Лекції</td></tr>
<tr><td>10</td></tr>
<tr><td>Семінари, практичні</td></tr>
<tr><td>20</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60</td></tr>
<tr><td>Форма контролю
залік</td></tr>
</table>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними теоретичними та практичними навичками управління інноваційною діяльністю організації, формування практичних навичок щодо принципів, прийомів і методів реалізації інноваційної політики організацій, форм інновацій, методів та основного інструментарію щодо їх створення й реалізації, побудови системи управління інноваційними процесами та їх державного регулювання, опанування практичних методів управління інноваціями та оцінювання ефективності інноваційної діяльності організацій.

Основними завданнями дисципліни є:

визначення та аналіз сутності основних сучасних вітчизняних і зарубіжних концепцій організації та процесу розробки й реалізації інновацій, інноваційних процесів та інноваційної діяльності організацій з урахуваннямїх застосування на практиці в умовах України;

ознайомлення з методами творчого пошуку інноваційних проектів та розробки інновацій;

визначення методичних принципів організації інноваційної діяльності як на рівні окремої організації, так і на рівні країни в цілому;

обґрунтування розробки, фінансування та стимулювання інноваційних проектів, визначення вартості інтелектуального продукту, що покладено в основу інноваційної пропозиції, та рівня її конкурентоспроможності серед альтернативних варіантів.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студенти набувають загальних компетентностей та soft skills:

Аналіз та синтез Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання,

Здатність до формування системного наукового світогляду, загального культурного кругозору.

Креативність. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання.

Здатність логічно і критично мислити. Здатність розв'язувати значущі проблеми у сфері управління.. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

Співпраця в команді задля досягнення спільної мети. Здатність налагоджувати навчально-наукову і міжособистісну взаємодію, співробітництво

Презентаційні навички. Здатність презентувати результати досліджень на всіх рівнях.

В процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі здатні набути *певних фахових компетентностей*, що стосуються здатності здійснювати розробку науково обґрунтованих рекомендацій щодо вирішення складних управлінських і соціальних проблем та вдосконалення публічного управління та адміністрування в умовах змін.

Основними організаційними формами вивчення навчальної дисципліни є: лекції, практичні заняття, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань, контрольні заходи.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин			
	Всього	**лекції**	**практ.**	**СР**
Модуль 1. Управління інноваціями як фактор економічногозростання				
Тема 1. Сутність понять управління інноваціями	12	2	2	8
Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління	12	2	2	8
Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів	12	2	2	8

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності	12	2	2	8
Модуль 2. Особливості управління інноваційною діяльністюорганізації				
Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації	12		4	8
Тема 6. Управління інноваційним проектом	14		4	10
Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації	16	2	4	10
Разом	**90**	**10**	**20**	**60**

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 модулів та наступних тем:

Модуль 1. Управління інноваціями як фактор економічного зростання

Тема 1. Сутність понять управління інноваціями

Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сучасні аспекти нововведень та розвитку конкуренції. Управління інноваціями як сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами й інноваційною діяльністю. Інноваційний процеста інноваційна діяльність. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями. Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління

Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність». Етапи інноваційного процесу на макро- та мікрорівні.

Особливості фундаментальної наукової діяльності, прикладних науково-дослідних розробок, проектно-конструкторських і науково-технічних робіт, виробничої інноваційної діяльності. Оцінка факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційну діяльність організації.

Учасники інноваційної діяльності. Завдання управління інноваційною діяльністю. Технологія управління інноваціями. Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності.

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Інновації як фактор економічного зростання. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України.

Ринкові механізми у галузі наукової та науково-технічної діяльності. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів. Методи державної підтримки інноваційної діяльності. Вплив державних, приватних і громадських структур.

Національна інноваційна система. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні, особливості інноваційного розвитку в провідних індустріальних країнах.

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

Принципи організації інноваційних процесів за циклом «дослідження - виробництво - дифузія - комерціалізація». Види наукових, проектних та інноваційних організацій. Роль академічного та освітянського секторів. Зміст понять «технопарк», «технополіси», «інкубатор інновацій».

Організація виконання НДДКР і інформаційне забезпечення інноваційних процесів. Організація впровадження й трансферту наукових інновацій.

Малий інноваційний бізнес, життєвий цикл і тенденції розвитку.

Особливості менеджменту в наукових організаціях і малих інноваційних підприємствах.

Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності.

Науково-технічне співробітництво. Форми інтеграції науки і виробництва. Конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій. Види виробничої та технологічної кооперації.

Модуль 2. Особливості управління інноваційною діяльністю організації

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації

Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Стратегія нововведень і їхня класифікація. Взаємозумовленість інноваційної політики та стратегії нововведень організації. Особливості розроблення, впровадження та реалізації стратегії нововведень.

Планування інноваційної діяльності. Продуктово-тематичне, техніко-економічне, оперативно-календарне планування інновацій. Вплив структури управління на інноваційні можливості організації. Узгодження організаційної структури управління із стратегією нововведень.

Мотиваційний механізм інноваційної діяльності. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності. Організаційно-економічні форми стимулювання інноваційної активності працівників.

Тема 6. Управління інноваційним проектом

Інноваційний проект: поняття та основні види. Життєвий цикл інноваційного проекту. Фінансування інноваційного проекту. Управління реалізацією інноваційних проектів. Ресурсне забезпечення інноваційного проекту. Інформаційне забезпечення. Інвестиційне забезпечення. Створення та використання різних організаційних форм проектного управління. Управління

персоналом у процесі реалізації інноваційного проекту. Управління проектними ризиками. Класифікація ризиків. Кількісна оцінка ризиків. Методи аналізу невизначеності та ризику. Методи управлінняризиками.

Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації

Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективність ат на інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування. Обгрунтування економічної ефективності інноваційного проекту. Критерії інвестицій-привабливості та оцінки інноваційних проектів.

Методи оцінки інноваційних проектів, ліз інноваційних проектів в умовах невизначеності. Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проекту. Врахування проектних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проектів.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

№	Назва теми	Зміст	К-ть годин
1	**Тема 1. Сутність понять управління інноваціями**	1. Інновації в теоріях економічного розвитку. 2. Становлення теорії інноватики та її сучасніконцепції.	8
2	**Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління**	1. Сфера інноваційної діяльності. 2. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності.	8
3	**Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів**	1. Методи державної підтримки інноваційноїдіяльності. 2. Вплив державних, приватних і громадськихструктур. 3. Національна інноваційна система. 4. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні, Особливості інноваційного розвитку в провідних індустріальних країнах	8
4	**Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності**	1. Організація впровадження й трансферту наукових інновацій. 2. Малий інноваційний бізнес, життєвий цикл ітенденції розвитку.	8

		3. Особливості менеджменту в наукових організаціях і малих інноваційнихпідприємствах. 4. Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності.	
5	**Тема 5. Управління інноваційним розвитком Організації**	1. Продуктово-тематичне, техніко-економічне,оперативно-календарне 2. Вплив структури управління на інноваційні можливості організації. 3. Узгодження організаційної структури управління із стратегією нововведень. 4. Мотиваційний механізм інноваційної діяльності. 5. Форми та методи стимулюванняінноваційної діяльності.	8
6	**Тема 6. Управління інноваційним проектом**	1. Управління персоналом у процесі реалізації інноваційного проекту. 2. Управління проектними ризиками. 3. Класифікація ризиків. 4. Методи аналізу невизначеності та ризику. 5. Методи управління ризиками.	10
7	**Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації**	1. Методи оцінки інноваційних проектів. 2. Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проекту. 3. Врахування проектних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проектів.	10
	Разом		60

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання передбачають (за вибором магістра, аспіранта):

1) підготовку реферату (есе),

2) підготовку презентацій на мультимедійному обладнанні,

Основні вимоги: критичний та креативний аналіз проблеми, для якого необхідним є порівняння існуючих щодо проблеми точок зору та обґрунтування власної позиції.

Технічні вимоги: реферат: обсяг – до 20 стор., есе: обсяг – до 10 стор., Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1, не менше ніж 5 позицій у списку літератури, коректне оформлення посилань, презентація – до 15 слайдів..

Орієнтовні теми індивідуальних завдань

1. Проблеми й перспективи розвитку інноваційної економіки в Україні.
2. Інформаційне забезпечення інноваційних процесів.
3. Патентна та ліцензійна діяльність в Україні.
4. Трансферт технологій як найважливіший елемент інноваційного процесув умовах ринку.
5. Державне регулювання інноваційної діяльності у постіндустріальномусуспільстві.
6. Нормативно-правове регулювання інноваційної діяльності в Україні.
7. Економічні методи державного регулювання інноваційної діяльності:сутність, характеристика.
8. Проблеми розвитку інноваційних процесів в Україні.
9. Механізм державного стимулювання інноваційної діяльності в Україні.
10. Особливості інноваційної політики українських підприємств в умовахпереходу на інноваційну модель розвитку.
11. Світовий досвід створення і функціонування інноваційних структур.
12. Технопарки як інструмент інтенсифікації розвитку виробництва.
13. Роль бізнес-інкубаторів в активізації інноваційної діяльності в Україні.
14. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності.
15. Правове забезпечення створення інноваційних структур в Україні.
16. Особистісні якості керівника як передумова ефективного інноваційногоуправління.
17. Інноваційний прибуток як джерело фінансування інноваційних проектів.
18. Лізинг як форма фінансування інновацій.
19. Методологічні основи управління ризиками в інноваційній діяльності.
20. Моніторинг і аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів ризиків інноваційноїдіяльності.

8.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

на лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються аспіранти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні

матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

на практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: семінар-розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; семінар-вирішення ситуаційних вправ; семінар-розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

самостійне навчання реалізується у підготовці до практичних занять, у виконанні індивідуальних творчих завдань, у роботі з підготовки мультимедійних презентацій, що будуть проаналізовані, обговорені та оцінені в академічних групах. Під час підготовки до занять здобувачі вищої освіти розвиватимуть навички самостійного навчання, критичного аналізу наукової літератури та інформаційних матеріалів, синтезу та аналітичного мислення.

9.МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль: опитування під час практичних занять, оцінка якості доповідей, співдоповідей та рефератів, оцінка виконання проектних завдань, виконання і захист ІЗ.

Підсумковий контроль – залік.

Розподіл балів для оцінювання результатів навчання

Поточне оцінювання, самостійна робота							ІЗ	Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7		
10	10	10	10	10	10	10	30	100

Якість засвоєння змістових модулів оцінюється за бально-рейтинговою шкалою (національною і шкалою ECTS).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	задовільно	
1-59	незадовільно	не зараховано

Перелік питань для підсумкового контролю знань:

1. Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень.
2. Сучасні аспекти нововведень та розвитку конкуренції.
3. Інноваційний процес та інноваційна діяльність.
4. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями.

5. Інновації в теоріях економічного розвитку.

6. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.

7. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності.

8. Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів.

9. Інновації як фактор економічного зростання.

10. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України.

11. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів.

12. Методи державної підтримки інноваційної діяльності.

13. Національна інноваційна система.

14. Особливості інноваційного розвитку в провідних індустріальних країнах.

15. Принципи організації інноваційних процесів за циклом «дослідження - виробництво - дифузія - комерціалізація».

16. Види наукових, проектних та інноваційних організацій.

17. Організація впровадження й трансферту наукових інновацій.

18. Малий інноваційний бізнес, життєвий цикл і тенденції розвитку.

19. Особливості менеджменту в наукових організаціях і малих інноваційних підприємствах.

20. Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності.

21. Ресурсне забезпечення інноваційного проекту.

22. Інформаційнезабезпечення.

23. Інвестиційне забезпечення.

24. Створення та використання різних організаційних форм проектного управління.

25. Класифікація ризиків. Кількісна оцінка ризиків.

26. Методи аналізу невизначеності та ризику. Методи управління ризиками.

27. Ефективність інноваційної діяльності.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Державно-управлінські нововведення: теоретико-прикладні засади: Навч.-метод. посіб. / М. М. Іжа, С. А. Попов ; за заг. ред. М. М. Іжи. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2015. 126 с.

2. Інноваційна Україна – 2020: Національна доповідь; [за ред. В.М. Гейця та ін.]. К.: НАН України, 2015. 336 с.

3. Керівництво Осло. Рекомендації щодо збору та аналізу даних стосовно інновацій. Київ, 2009. 163 с.

4. Ким Ч. Стратегия голубого океана / Ч. Ким, Р. Моборн. Пер. с англ. М. : ИПРО, 2005. 272 с.

5. Кравченко С. О. Державно-управлінські реформи: теоретико-методологічне обґрунтування та напрями впровадження [Текст] : монографія / С. О. Кравченко. К. : НАДУ, 2008. 296 с.

6. Попов С.А. Інноваційний розвиток системи органів публічної влади: стратегічний підхід : монографія / С.А. Попов. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. 386 с.

7. «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків» Закон України від 16.07.1999р. № 991-XIV URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40- 15#Text

8. «Про інноваційну діяльність» Закон України. 2002. № 36. Ст. 266 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40- 15#Text

9. «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text

10. «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» Закон України від 22.03.2012р. № 4618-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40- 15#Text

11. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua

12. Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку. Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу. Київ : Вид. дім «Києво-Могил. акад.», 2011. 242 с.

13. European Cloud Initiative - Building a competitive data and knowledge economy in Europe/ Communication from the commission to the european parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions/COM(2016) 178 final -Brussels, 19.4.2016/ - URL: http://eurlex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52016DC0178

14. Digitising European Industry:Reaping the full benefits of a Digital Single Market/COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS/COM(2016) 180 final Brussels, 19.4.2016/ URL: http://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0180

15. Open Innovation, Open Science, Open to the World/ European Commission – Speech 22 June 2015, Carlos Moedas – Commissioner for Research, Science and Innovation/ Web site: Press Release Database. European Commission./] URL: http://europa.eu/rapid/pressrelease_SPEECH-15-5243_en.htm

16. Draft European Open Science Agenda /Web site: https://ec.europa.eu /European Commission/Research & Innovation/Open ScienceOpen Science Policy Platform - Relevant Documents/ DIRECTORATE-GENERAL FOR RESEARCH AND INNOVATION (RTD) February 2016 / URL: https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=open-sciencepolicy-platform

17. The Lund Declaration 2015:EUROPE MUST SPEED UP SOLUTIONS TO TACKLE GRAND CHALLENGES THROUGH ALIGNMENT, RESEARCH,

GLOBAL COOPERATION AND ACHIEVING IMPACT/ The Lund declaration december 2015/ URL: https://www.vr.se/download/18.43a2830b15168a067b9dac74/1454326776513/The+ Lund+Decl aration+2015.pdf

18. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development/Web site: SUSTAINABLE DEVELOPMENTKNOWLEDGE PLATFORM/United Nations - Department of Economic and Social Affairs/ URL: https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld

19. Validation of the results of the public consultation on Science 2.0: Science in Transitio/European Commission 2014 38 pp./[pdf] URL: http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=9407

Підручники та посібники

1. Безгін К. С. Управління інноваціями: Навчальний посібник / К.С. Безгін, Ю.М. Клименко // Заг. ред. К.С. Безгіна. Вінниця: ДонНУ, 2017. 207 с.

2. Гуторов О.І. Стратегічн а інноватика : навч. посіб. Х.: ХНАУ, 2019. 326 с

3. Інноваційний менеджмент: підручник / А. В. Череп, Т. В. Пуліна, О. Г. Череп. К. : Кондор, 2018. 442 с

4. Інноваційний менеджмент: теорія та практика: навч. посіб. / [О. А. Гавриш та ін.] ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". Київ : НТУУ "КПІ" : Політехніка, 2016. 388 с.

5. Управління інноваціями : навч. посіб. / О. І. Гуторов [та ін.]. Вид. 2-ге, допов. Харків: Діса плюс, 2016. 265 с

6. Копитко М. І. Управління інноваціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с.

7. Попов С.А., Панченко Г.О. Інноваційний розвиток системи органів публічної влади: стратегічний підхід : навч. посіб. / С. А. Попов, Г. О. Панченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2018. 220 с.

8. Федулова Л. І. Управління інноваціями: підручник / Л. І. Федулова ; Київ. нац. торг.-екон. унт. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 547 с.

9. Чухрай Н. І.. Управління інноваціями: навч. посіб. / Н. І. Чухрай, Л. С. Лісовська; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. 277 с.

Інтернет-ресурси

1. http://www.zakon.rada.gov.ua – База «Загальне законодавство» Верховної Ради України.

2. http://www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

3. http://wwwnads.gov.ua – Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби

4. http://www.ukrstat.gov.ua – Офіційний сайт Державного комітету статистики України.

5. http://hdr.undp.org/en/ – «Доповідь про людський розвиток» – основне джерело інформації для аналітичного дослідження.